

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 lipca 2021 roku, Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie z powództwa (...) 1 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego F. Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W. przeciwko J. F. o zapłatę:

1. zasądził od J. F. na rzecz (...) 1 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W. kwotę 41.450,40 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądził od J. F. na rzecz (...) 1 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W. kwotę 1.326,29 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając rozstrzygnięcie w części, tj. w zakresie pkt 2.

Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił:

1) naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. - poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji zasady swobodnej oceny dowodów polegające na:

a) braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego oraz dokonanie jego dowolnej, sprzecznej z zasadami logiki i obiektywizmu oceny, a w szczególności w zakresie przyjęcia przez Sąd I instancji, iż powód (rzekomo) nie udowodnił wysokości dochodzonego w sprawie roszczenia względem strony pozwanej, a także dokonanie tej oceny z pominięciem istotnej części materiału dowodowego, a w szczególności z pominięciem:

- treści dokumentu w postaci wyciągu z Załącznika nr 1 do Aneksu do Umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 30 czerwca 2013 r., na fakt wysokości nabytej przez powoda wierzytelności w tym kwoty kapitału - 41.450,00 zł, odsetek - 16.800,31 zł oraz kosztów - 275,17 zł;
- treści dokumentu w postaci Umowy kredytu nr (...) z dnia 18 grudnia 2009 r., na fakt szacunkowego kosztu kredytu (§ 4 Umowy), oprocentowania kredytu (§ 5 Umowy), naliczania przez cedenta odsetek karnych od zadłużenia przeterminowanego (§ 17 ust. 2 Umowy), naliczania przez cedenta kosztów związanych z podjęciem działań zmierzających do odzyskania należności, o których mowa w Taryfie opłat (§ 17 ust. 4 Umowy);
- treści dokumentu w postaci wyciągu z Taryfy prowizji i opłat bankowych w (...) SA dla klientów korzystających z kredytu gotówkowego A., na fakt wysokości pobieranych przez Bank prowizji i opłat bankowych przewidzianych w Załączniku do Umowy kredytu;
- Aneksu nr (...) z dnia 28 czerwca 2011 r. do umowy kredytu (...) nr (...), z której bezsprzecznie wynika, iż strona pozwana uznała zadłużenie wynikające z zawartej umowy kredytu z dnia 18.12.2009 r. w łącznej kwocie 41.846,45 zł;
- treści dokumentu w postaci Harmonogramu spłaty kredytu do Aneksu nr (...), z którego wprost wynika kwota raty kredytu ustalonego Aneksu nr (...) tj. rat od nr 15 do nr 57, w tym części kapitałowej i odsetkowej raty, salda zadłużenia po spłacie każdej z rat, łącznej kwoty kapitału - 41.450,40 zł, łącznej kwoty odsetek - 9.134,56 zł, sumy kwoty rat kapitałowo-odsetkowych w łącznej kwocie - 50.584,96;

- treści dokumentu w postaci Wezwania do zapłaty i wypowiedzenia Umowy kredytu z dnia 05.01.2012 r., z którego wprost wynika kwota niespłaconego kapitału w wysokości 41.450,40 zł. odsetek w kwocie 1.648.45 zł. odsetek za nieterminowa spłatę 124.24 zł. opłat bankowych w kwocie 50.00 zł;
- treści dokumentu w postaci Wezwania do zapłaty z dnia 22.02.2012 r., na fakt naliczonych kosztów w wysokości 30,00 zł z tytułu wysłanego monitu do dłużnika, zgodnie z Taryfą prowizji i opłat bankowych w (...) SA;
- treści dokumentu w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 04.05.2012 r., z którego wynika fakt postawienia w stan wymagalności wierzytelności uwidocznionej w tym tytule, potwierdza także wysokość roszczenia w całości - kwoty kapitału: 41.450,40 zł. odsetek naliczonych do dnia 03.05.2012 r.: 5.843.73 zł. koszty: 80.00 zł jak i skuteczność wypowiedzenia umowy kredytu;
- treści dokumentu w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Zgierzu I Wydział Cywilny z dnia 26.07.2012 r., sygn. akt I Co 1438/12 o nadaniu (...) klauzuli wykonalności, którego wydanie potwierdza wymagalność oraz wysokość roszczenia określonego w bankowym tytule egzekucyjnym;
- treści dokumentu w postaci wniosku o wszczęcie egzekucji z dnia 13.08.2012 r. na fakt należności określonej w bankowym tytule egzekucyjnym zaopatrzonym w klauzulę wykonalności, potwierdzających podjęcie czynności mających na celu wyegzekwowanie w całości kwoty wymagalnego zadłużenia zaciągniętego przez stronę pozwaną;
- treści dokumentu w postaci postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach M. J. z dnia 17.07.2013 r. w sprawie o sygn. akt KM 1239/12, z którego wynikają koszty poniesione przez cedenta z tytułu zaliczki na czynności komornika 98,17 zł;
- **wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego księgowego, zgłoszonego na wypadek kwestionowania przez stronę pozwaną istnienia i wysokości wymagalnej wierzytelności, na fakt zaciągnięcia zobowiązania oraz wypłaty środków udzielonego kredytu,**
- wniosku o przesłuchanie strony pozwanej, na okoliczność dokonanych wpłat na poczet istniejącego i wymagalnego zadłużenia z tytułu zaciągniętego kredytu.

b) dokonaniu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń, sprzecznych z treścią materiału dowodowego zebranego w sprawie i w konsekwencji błędne przyjęcie przez Sąd, że zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, iż powodowi przysługuje wierzytelność względem strony pozwanej z tytułu:

- odsetek umownych w kwocie 16.800,31 zł - naliczonych przez pierwotnego wierzyciela od kwoty należności głównej (41.450,40 zł) wg zmiennych stawek do dnia 20 czerwca 2013 r. (data przelewu wierzytelności);
- kosztów naliczonych przez cedenta w wysokości 275,17 zł;
- odsetek ustawowych w kwocie 3.011,68 zł - naliczonych przez powoda od kwoty należności głównej (41.450,40 zł) za okres od dnia 25 czerwca 2013 r. (data, w której cesja stała się skuteczna) do dnia 15 stycznia 2014 r. (data poprzedzająca skierowanie sprawy do Sądu);

oraz, że powód nie udowodnił wysokości dochodzonego roszczenia w zakresie naliczonych odsetek ustawowych jak i umownych przysługujących cedentowi oraz pominięcia kosztów naliczonych przez cedenta, a należnych powodowi, podczas gdy powód załączył do akt sprawy i powołał się na szczegółową dokumentację w tym zakresie, składając jednocześnie wniosek o dopuszczenie dowodu z tych dokumentów wykazujących istnienie, wysokość i wymagalność wierzytelności, co Sąd częściowo pominął nie przeprowadzając w sposób właściwy i obiektywny dowodu z dokumentów wskazanych w pkt 1) lit. a) (niniejszej apelacji), co skutkowało jednocześnie całkowicie nieprawidłowym uznaniem przez Sąd I instancji, iż kwota wierzytelność w zakresie odsetek i kosztów względem pozwanej, wskazana w Umowie cesji nie została wykazana.

2) naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez jego:

- niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem za udowodnione twierdzeń strony pozwanej kwestionujących wysokość dochodzonej pozewem kwoty w zakresie odsetek, podczas gdy powód udowodnił fakty prawotwórcze, z których wywodził określone skutki, tj. istnienie, wysokość i wymagalność wierzytelności oraz swoją legitymację czynną, zgłosił w tym zakresie odpowiednie wnioski dowodowe i wskazał dokumentację potwierdzającą podnoszone okoliczności, a pozwana poprzestawała wyłącznie na kwestionowaniu wszelkich twierdzeń powoda;
- niewłaściwe zastosowanie polegające na pominięciu okoliczności, iż uznanie właściwe (zawarte w Aneksie nr (...) i Aneksie nr (...) do umowy kredytu), wywołuje skutki procesowe w postaci zmiany rozkładu ciężaru dowodu, gdyż w razie sporu wierzyciel może ograniczyć się do udowodnienia dokonanego uznania, a to strona pozwana, która uznała dług, musi w procesie wykazać jego nieistnienie. Zatem wbrew twierdzeniu Sądu, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ewentualnych nieprawidłowości, w tym uznania kwoty w konkretnej wysokości, stwierdzonej w dokumencie (stanowiącym Aneks nr (...) z dnia 28.06.2011 r.), który od strony pozwanej pochodzi (art. 253 k.p.c.);

3) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 k.p.c. - poprzez zaniechanie rozważenia w uzasadnieniu wyroku całości materiału zebranego w sprawie, niepełne wyjaśnienie przyczyn z uwagi na które Sąd I instancji pewne okoliczności uznał za udowodnione, a innym nie dał wiary, w szczególności nie odniesienie się w jakikolwiek sposób do przedłożonych przez powoda dowodów wyszczególnionych w pkt 1) lit. a) niniejszego pisma oraz brak uzasadnienia w zakresie nieuwzględnienia kosztów w wysokości 275,17 zł poniesionych przez cedenta, a przysługujących powodowi;

4) naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem za nieudowodnione twierdzeń powoda, podczas gdy ten udowodnił fakty prawotwórcze, z których wywodził określone skutki, tj. istnienie wierzytelności, jej wymagalność i wysokość, oraz legitymację czynną, zgłosił w tym zakresie odpowiednie wnioski dowodowe i wskazał dokumentację potwierdzającą podnoszone okoliczności, a pozwany nie przedstawił żadnych przeciwdowodów;

5) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 248 k.p.c. w zw. z art. 232 zd. drugie k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niezwrócenie się przez Sąd z urzędu do pierwotnego wierzyciela Banku (...) S.A. o przedstawienie rozliczenia zadłużenia strony pozwanej wynikającego z zaciągniętej w dniu 18.12.2009 r. Umowy kredytu, wykazania zmiennej stopy naliczania odsetek umownych karnych od przeterminowanego kredytu, w sytuacji gdy z powodu tajemnicy bankowej powód nie mógł uzyskać wymagalnego dokumentu od cedenta (a cedent mógł je dostarczyć dopiero po zwolnieniu z tajemnicy przez stronę pozwaną, nadto z uwagi na treść § 10 ust. 1 łączącej strony umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 20 czerwca 2013 r. powód nie mógł uzyskać przedmiotowej informacji od cedenta);

6) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 278 § 1 w zw. z art. 232 zd. drugie k.p.c. - poprzez zaniechanie przeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości, w sytuacji kwestionowania przez stronę pozwaną wysokości kwoty dochodzonej pozewem:

7) nierozpoznanie przez Sąd istoty sprawy polegające na zaniechaniu przezeń zbadania roszczenia będącego podstawą powództwa, tj. rezygnacji z analizy istoty i wysokości roszczenia w zakresie należnych powodowi odsetek i kosztów, pominięciu kwestii uznania przez stronę pozwaną długu zarówno w zakresie kapitału jak i odsetek, wysokości i wymagalności roszczenia potwierdzonej również inną przedłożoną przez powoda dokumentacją, w szczególności w sytuacji (nieprawidłowego) uznania przez Sąd, iż powód nie wykazał faktu wysokości roszczenia w zakresie odsetek, co jest stwierdzeniem obiektywnie nieprecyzyjnym i błędnym. Sąd także całkowicie bezpodstawnie pominął wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z przesłuchania strony pozwanej oraz wniosek z opinii biegłego księgowego - zawarty już w treści pozwu, a następnie w piśmie z dnia 05.07.2021 r.

8) naruszenie przepisów prawa materialnego art. 509 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie i tym samym brak uznania, iż wierzytelność nabyta na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności przechodzi na nabywcę ze wszystkimi

właściwościami, przywilejami i brakami. Zatem powodowi przysługują zarówno odsetki umowne jak i koszty naliczone przez cedenta. Bank, a obecnie cesjonariusz mógł żądać odsetek umownych, a prawo do co najmniej ustawowych odsetek wynika wprost z przepisów kodeksu cywilnego.

9) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 5 k.c. w zw. z art. 354 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i tym samym usankcjonowanie sytuacji w której dłużnik, wbrew woli wierzyciela, zostaje zwolniony z obowiązku zaspokojenia zaciągniętego zobowiązania.

W konsekwencji podniesionych zarzutów apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda dalszej kwoty 20.087,16 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 20.01.2014 r. do dnia zapłaty i kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych (w tym kosztów zastępstwa procesowego). Ewentualnie powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W złożonym środku zaskarżenia apelujący zawarł również wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie nowego dowodu w sprawie na okoliczność wysokości stóp procentowych obowiązujących w (...) S.A. w okresie utrzymywania się zaległości dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych po upływie terminu wypowiedzenia w stan wymagalności w przedmiocie:

1. Komunikatu nr 6/2011 (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z dnia 8 czerwca 2011 r.,
2. Komunikatu nr 1/2012 (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z dnia 8 maja 2012 r.,
3. Komunikatu nr 2/2012 (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z dnia 7 listopada 2012 r.,
4. Komunikatu nr 3/2012 (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z dnia 5 grudnia 2012 r.,
5. Komunikatu nr 1/2013 (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z dnia 9 stycznia 2013 r.,
6. Komunikatu nr 2/2013 (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z dnia 5 lutego 2013 r.,
7. Komunikatu nr 3 (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z dnia 6 marca 2013 r.,
8. Komunikatu nr 4 (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z dnia 8 maja 2013 r.,
9. Komunikatu nr 5 (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z dnia 5 czerwca 2013 r.

Apelujący, na podstawie art. 368 § 1 pkt 4 w zw. z art. 381 k.p.c., wskazał, że potrzeba powołania się na nowe fakty i przeprowadzenie nowych dowód wynika później, gdyż Sąd pierwszej instancji naruszył zasadę rozkładu ciężaru dowodu, stwierdzając iż to powód winien udowodnić tzw. fakty negatywne, w niniejszym przypadku - brak spłaty kredytu w zakresie odsetek, przy jednoczesnym istnieniu uznania długu przez pozwanego, co w konsekwencji doprowadziło do zaniechania przez Sąd I instancji rozpoznania istoty sprawy.

W tym celu na podstawie art. 382 w zw. z art. 241 k.p.c. wniósł o uzupełnienie i powtórzenie postępowania dowodowego poprzez przeprowadzenie przed Sądem II instancji wnioskowanych dowodów na okoliczności powyżej wymienione.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji powoda jako bezzasadnej oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu za postępowanie przed sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu (art. 227 k.p.c.) nie są obarczone błędem i znajdują oparcie w materiale dowodowym zgromadzonym w toku postępowania. Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje zatem wskazane ustalenia za własne.

Sąd Okręgowy pominął dowody, o których dopuszczenie wnosił powód w apelacji, gdyż były spóźnione. W ocenie Sądu skarżący nie udowodnił, iż potrzeba powołania się na nie wynikła dopiero po zakończeniu postępowania przed Sądem I instancji. Za nowe fakty i dowody w rozumieniu art. 381 k.p.c. należy uznać takie, które nie istniały wcześniej lub o których istnieniu stronie nie było wiadomo w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji. W świetle uregulowań art. 381 k.p.c., strona, która powołuje w postępowaniu apelacyjnym nowe fakty lub dowody powinna wykazać, że nie mogła ich powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Strona powinna przynajmniej uprawdopodobnić wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 381 k.p.c., że dotyczyły zdarzeń, które zaistniały po wydaniu orzeczenia przez sąd I instancji, a więc ich powołanie w tamtym postępowaniu nie było możliwe (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 lutego 2019 roku, I AGa 317/18, publ. LEX nr 2693434). W niniejszej sprawie powód nie uprawdopodobnił, by konieczność dopuszczenia dowodu z dokumentów załączonych do apelacji wystąpiła dopiero po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji. Strona mogła zgłosić wskazane dowody na każdym etapie postępowania pierwszoinstancyjnego. Wskazać bowiem należy, że powód mógł przedłożyć wskazane komunikaty już przed Sądem I instancji, zwłaszcza wobec faktu, iż pozwany już w piśmie z dnia 2 lipca 2021 roku kwestionował wysokość roszczenia, wskazując na brak ujawnienia oprocentowania kredytu w całym okresie obowiązywania umowy. Potrzeba powołania nowego dowodu nie może być natomiast reakcją na niekorzystne dla strony rozstrzygnięcie. Z tych przyczyn wnioszek powoda nie mógł zostać uwzględniony.

Zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. nie zasługują na uwzględnienie.

Zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. byłby skuteczny tylko wówczas, gdyby apelujący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, LEX nr 172176). Prawidłowo skonstruowany zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. powinien być połączony z zarzutem błędnych ustaleń faktycznych. W apelacji powinno zostać zatem wyjaśnione, które dowody, w jakim zakresie i dlaczego, zdaniem strony skarżącej, zostały przez Sąd ocenione z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów i w konsekwencji, które ustalenia faktyczne tego Sądu są wadliwe i jakie powinny być ustalenia prawidłowe, ewentualnie jakich ustaleń zabrakło w zaskarżonym wyroku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 grudnia 2016 r., sygn. akt I ACa 719/16, LEX nr 2200318). Tym wymogom nie odpowiada apelacja strony powodowej.

W kontekście wyżej poczynionych uwag wskazać należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy, a dokonana ocena dowodów nie budzi żadnych zastrzeżeń pod kątem jej zgodności z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Stawiane przez apelującego zarzuty w istocie nie dotyczą błędów w ustaleniach faktycznych czy ocenie dowodów.

Wbrew przekonaniu skarżącego, Sąd Rejonowy zasadnie ocenił, że powód nie udowodnił wysokości roszczenia w zakresie dotyczącym żądanych odsetek, a stawiane w tym zakresie zarzuty stanowią jedynie polemikę z prawidłowo poczynionymi ustaleniami. Żaden ze szczegółowo wymienionych w apelacji dokumentów nie mógł służyć do ustalenia prawidłowości wyliczenia przez powoda odsetek za opóźnienie. Wskazywane przez powoda dowody w większości stanowią dokumenty prywatne, które zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowią dowód jedynie tego, że osoba, która ów dokument podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Tym samym dokumenty te, skoro sposób wyliczenia odsetek został przez pozwanego zakwestionowany, nie mogły stanowić jedynej podstawy ustalenia prawidłowości wskazanych obliczeń. Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, powód nie złożył wystarczającego materiału dowodowego zarówno umożliwiającą Sądowi we własnym zakresie chociaż w części zweryfikowanie obliczenia Funduszu bądź przeprowadzenie wnioskowanego dowodu z opinii biegłego sądowego w zakresie księgowości. Co

jednak istotne – od zadłużenia przeterminowanego następcą prawny banku mógł naliczać jedynie odsetki według zmiennej stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych, a powód – mimo zakwestionowania przez pozwanego sposobu wyliczenia należności – nie złożył jakichkolwiek dokumentów wskazujących na wysokość tych odsetek, które pozwoliłyby na czynienie ustaleń również w zakresie, czy naliczone ostatecznie przez Fundusz odsetki w wysokości ustawowej były niższymi (zatem dopuszczalnymi) czy też wyższymi od odsetek umownych, do których naliczania był uprawniony. Dopiero przedstawienie dowodów na okoliczność wysokości stóp procentowych obowiązujących u poprzednika powoda umożliwiłoby weryfikację wskazanych obliczeń, czego powód nie uczynił w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, natomiast złożony w tym zakresie wniosek dowodowy w apelacji podlegał oddaleniu jako spóźniony.

Wobec powyższego wskazać należy, że Sąd Rejonowy zasadnie przyjął, iż powód nie udowodnił wysokości dochodzonego roszczenia w zakresie naliczonych odsetek ustawowych, jak i umownych, a stawiany w tym zakresie zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Nietrafnym jawi się zarzuty naruszenia art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.

Przepis art. 6 k.c. reguluje ciężar dowodu, wymagając od strony udowodnienia faktów, z których wywodzi ona skutki prawne, i przesądzając w ten sposób, kogo obciążają konsekwencje ich niewykazania. Naruszenie art. 6 k.c. mogłoby potencjalnie wchodzić w rachubę, gdyby sąd wadliwie zidentyfikował stronę, która powinna wykazać określone okoliczności i w konsekwencji obciążył ją w nieuzasadniony sposób skutkami ich niewykazania. O wadliwej wykładni art. 6 k.c. nie można natomiast mówić w razie stwierdzenia przez sąd, że strona nie przedstawiła materiału dowodowego wystarczającego do ustalenia stanu faktycznego zgodnie z jej twierdzeniami oraz wyobrażeniami (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2021 r. sygn. akt I CSK 559/20, LEX nr 3219736).

Wskazywany w apelacji powoda jako przedmiot naruszenia przepis art. 232 k.p.c. nigdy przez sąd naruszony zostać nie może. Przepis ten nie nakłada na sąd żadnego obowiązku, ale stanowi o powinnościach stron i uczestników postępowania, tj. o obowiązku wskazywania dowodów przez strony. Nie sposób sobie nawet abstrakcyjnie wyobrazić, w jaki sposób sąd mógłby temu obowiązkowi uchybić.

W niniejszej sprawie podstawy oddalenia żądania w zakresie odsetek nie stanowiło przyjęcie za udowodnione twierdzeń strony pozwanej kwestionujących wysokość dochodzonej pozwem kwoty w zakresie odsetek, a brak przedstawienia dowodów przez powoda na okoliczność potwierdzającą prawidłowe jej wyliczenie. Powód nie przedstawił żadnego dowodu, który umożliwiłby Sądowi bądź biegłemu zweryfikowanie prawidłowości naliczenia odsetek od przeterminowanego roszczenia, zwłaszcza w sytuacji, w której umowa kredytu przewidywała zmienną stopę procentową. Skoro pozwany zakwestionował twierdzenia powoda odnośnie wysokości żądanych odsetek, nie mogły zostać one poczytane jako uznane, zatem na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia tej wysokości, któremu to ciężarowi powód nie sprostał.

Wbrew twierdzeniom powoda, Sąd prawidłowo ocenił przedłożony aneks nr (...) z dnia 28.06.2011 r. do umowy kredytu zawartej pomiędzy bankiem a pozwanym i wyciągnął z niego uzasadniane wnioski. I choć wskazany aneks stanowił przyznanie długu, wbrew twierdzeniom powoda, nie zmieniał ciężaru dowodu w zakresie wykazania wysokości odsetek za opóźnienie. Pomimo podpisania aneksu, to na powodzie, jako stronie, która z faktu wywodzi korzystne dla siebie skutki, spoczywał obowiązek wykazania zasadności i wysokości roszczenia w zakresie odsetek naliczanych po zawarciu wskazanego aneksu, czego powód nie uczynił.

W ocenie Sądu Okręgowego stawiany przez skarżącego zarzut naruszenia art. 328 § 1 k.p.c. nie tylko jest nietrafny, ale przede wszystkim błędny.

Wskazać bowiem należy, że wskazany przepis dotyczy liczenia biegu terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie w przypadku doręczenia wyroku z urzędu, natomiast wskazane w apelacji uzasadnienie przedstawionego zarzutu w

żadnej mierze nie odnosi się do powyższej kwestii. W ocenie Sądu Okręgowego, biorąc pod uwagę treść uzasadnienia zarzutu, skarżący zarzucał w rzeczywistości naruszenia art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Powołanie się na naruszenie art. 327¹ § 1 k.p.c. (uprzednio art. 328 § 2 k.p.c.) jest usprawiedliwione tylko wówczas, gdy z uzasadnienia orzeczenia nie daje się odczytać, jaki stan faktyczny lub prawny stanowił podstawę rozstrzygnięcia, co uniemożliwia kontrolę instancyjną. Inaczej rzecz ujmując, zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia może okazać się zasadny tylko wówczas, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wymienionych w art. 327¹ § 1 k.p.c. zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli, czyli gdy treść uzasadnienia orzeczenia sądu I instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie toku wywodu, który doprowadził do jego wydania (por. postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 kwietnia 2021 r., I ACa 560/20).

Sąd odwoławczy nie podziela twierdzeń apelujących, iż Sąd I instancji dopuścił się naruszenia art. 327¹ § 1 k.p.c.. Wbrew zapatrywaniom apelującego, uzasadnienie wydanego wyroku Sądu Rejonowego zawierało wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, obejmującej ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Na marginesie jedynie należy zauważyć, iż o skutecznym postawieniu zarzutu naruszenia art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. można mówić tylko wtedy, gdy uzasadnienie wyroku nie zawiera elementów pozwalających na weryfikację stanowiska sądu, a braki uzasadnienia w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych, oceny dowodów i oceny prawnej muszą być tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona, bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej. Zarzut ten może znaleźć zastosowanie jedynie w tych wyjątkowych sytuacjach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wywodu, który doprowadził do wydania zaskarżonego orzeczenia, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Zarzuty naruszenia art. 248 k.p.c. w zw. z art. 232 zd. drugie k.p.c. oraz art. 278 § 1 w zw. z art. 232 zd. drugie k.p.c. nie zasługiwały na uwzględnienie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że powołany wyżej przepis art. 232 k.p.c. zdanie drugie stanowi wyjątek od zasady kontradiktoryjności, a więc dopuszczenie przez sąd dowodu z urzędu może nastąpić jedynie wtedy, gdy nie ma innej możliwości doprowadzenia do właściwego rozstrzygnięcia sprawy. Jest to prawo sądu, a nie obowiązek i skorzystanie z tego uprawnienia uzależnione jest od oceny sytuacji procesowej danej sprawy, natomiast nie może być wynikiem nieskorzystania ze środków procesowych przez stronę (por. postanowienie z dnia 10 lutego 2017 r., V CSK 296/16, nie publ.), zwłaszcza gdy o konieczności udowodnienia swoich twierdzeń została pouczona, a także nie istniały żadne obiektywne przyczyny, które uniemożliwiły stronie zgłoszenie stosownego środka dowodowego.

Art. 232 zd. 2 k.p.c. nie może być interpretowany w oderwaniu od zdania pierwszego tego przepisu. Przeprowadzenie dowodu przez sąd z urzędu z reguły jest korzystne dla jednej ze stron, co może prowadzić do naruszenia zasady równości, a przede wszystkim do podważenia zaufania do sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2017 r., IV CSK 54/16, nie publ.). Dopuszczenie z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę jest obowiązkiem sądu, jeżeli wymaga tego interes publiczny (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2015 r., III CSK 23/15 nie publ.).

Zastosowanie art. 232 zd. 2 k.p.c. zależy od okoliczności konkretnej sprawy. W uzasadnieniu apelacji powód wskazuje, że Sąd meriti nie zwrócił się z urzędu do pierwotnego wierzyciela Banku (...) S.A. o przedstawienie rozliczenia zadłużenia strony pozwanej wynikającego z umowy kredytu, wykazania zmiennej stopy naliczania odsetek umownych karnych, podczas gdy powód nie mógł uzyskać wskazanych dokumentów z powodu tajemnicy bankowej. W pierwszej kolejności należy wskazać, iż nawet gdyby powód nie mógł uzyskać bezpośrednio od Banku wskazanych dokumentów, mógł złożyć w tym zakresie stosowny wniosek dowodowy do Sądu o wezwanie Banku do przedłożenia dokumentów i przeprowadzenie wskazanego dowodu, czego jednak powód nie uczynił. Ponadto, jak wskazuje treść

umowy sprzedaży wierzytelności, w tym wskazywany § 10 ust. 1, powód miał możliwość uzyskiwania informacji dotyczących wierzytelności, a jedynie została ona ograniczona czasowo. Powód mógł zatem zgromadzić odpowiednie dowody na potwierdzenie istnienia wierzytelności przed wytoczeniem powództwa. Również należy zauważyć, że skoro powód mógł przedłożyć komunikaty dotyczące wysokości stóp procentowych w Banku (...) S.A. wraz z apelacją, bez wcześniejszej ingerencji Sądu, trudno domniemywać, że uzyskanie wskazanych dokumentów bez odpowiedniego zobowiązania Sądu było niemożliwe na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego.

Odnosząc się natomiast do kwestii braku inicjatywy Sądu Rejonowego w zakresie przeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości, wskazać należy, że skoro Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości z uwagi na brak przedstawienia wystarczającego materiału dla sporządzenia opinii, trudno zakładać, by materiał ten był wystarczający dla sporządzenia opinii przez biegłego z pokrewnej dziedziny i przeprowadzenie wskazanego dowodu możliwe.

Powyższe okoliczności nie dają podstaw do przyjęcia, że na gruncie stanu faktycznego tej sprawy doszło do oczywistego naruszenia art. 232 zd. 2 k.p.c. wskutek jego niezastosowania. Podkreślenia również wymaga, iż strona powodowa na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, jak i apelacyjnego, była cały czas reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Należy bowiem pamiętać, że art. 232 zd. 2 k.p.c. stanowi wyjątek od zasady kontradiktoryjności, a więc dopuszczenie przez sąd dowodu z urzędu może nastąpić jedynie wtedy, gdy nie ma innej możliwości doprowadzenia do właściwego rozstrzygnięcia sprawy. Jest to prawo sądu, a nie obowiązek i skorzystanie z tego uprawnienia uzależnione jest od oceny sytuacji procesowej danej sprawy, natomiast nie może być wynikiem niekorzystania ze środków procesowych przez stronę, zwłaszcza reprezentowaną przez zawodowego pełnomocnika.

Sąd Okręgowy nie podzielił zapatrywania, jakoby w postępowaniu pierwszoinstancyjnym Sąd uchybił dyspozycji art. 509 § 2 k.c.

Zgodnie ze wskazanym przepisem wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Sąd Rejonowy w żadnej mierze nie podważył przejścia wierzytelności na powoda wraz ze wszystkimi właściwościami, przywilejami i brakami. Powód zdaje się nie dostrzegać, iż nieuwzględnienie powództwa w zakresie odsetek od przeterminowanego roszczenia nie jest wynikiem zakwestionowania umowy cesji, a wynika z braku udowodnienia wysokości odsetek. Wobec konstrukcji umowy kredytu i ustanowienia w nim oprocentowania według obowiązującej w (...) S.A. zmiennej stopy procentowej, warunkiem prawidłowego ustalenia wysokości zaległych odsetek było wykazanie oprocentowania w okresie objętym żądaniem, czego powód nie uczynił.

Nie sposób zgodzić się z powodem, jakoby w sprawie doszło do naruszenia art. 5 k.c. w zw. z art. 354 § 1 k.c.

Ogólną regulację zakazującą nadużycia prawa zawiera przepis art. 5 k.c. Został on umieszczony w części ogólnej kodeksu cywilnego, a zatem odnosi się nie do jednego, konkretnego prawa podmiotowego, ale dotyczy wszystkich praw, do których zastosowanie ma część ogólna kodeksu cywilnego. Zgodnie z powołanym przepisem nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Oba kryteria nadużycia prawa zaliczane są do klauzul generalnych. Gdy chodzi o zasady współżycia społecznego to w szerszym znaczeniu jest to całokształt norm moralnych, obyczajowych i zwyczajowych, a także reguł prawnych obowiązujących w społeczeństwie. W węższym znaczeniu są to normy moralne odnoszące się do zachowań wobec innych osób. Natomiast kryterium sprzeczności z klauzulą społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa jest cel prawa podmiotowego, który powinien być osiągnięty. Jeżeli zastosowanie danego przepisu nie prowadzi do założonego celu, istnieje sprzeczność między użytkowaniem z prawa a społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa. Stan nadużycia prawa - jeśli zostanie stwierdzony - prowadzi do redukcji bądź unicestwienia prawa podmiotowego. Rozstrzygnięcie w tym zakresie wymaga ostrożności i wnikliwego rozważenia wszystkich aspektów konkretnego wypadku. Zasady współżycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c. są bowiem pojęciem pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności danej sprawy (wyrok SN z 22 listopada 1994 II CRN 127/04).

Klauzula generalna zawarta w art. 5 k.c. wskazuje na niedopuszczalność czynienia ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny z zasadami współzycia społecznego i ma na celu zapobieżenie stosowaniu prawa w sposób, który prowadzi do skutków nie akceptowalnych z aksjologicznego punktu widzenia. Każdorazowo musi być wypełniona konkretną treścią odnoszącą się do okoliczności sprawy, a kryterium oceny jest wykonywanie uprawnienia materialno-prawnego w aspekcie zasad współzycia społecznego, przez które należy rozumieć podstawowe reguły etycznego i uczciwego postępowania, akceptowane i godne ochrony reguły rzetelnego postępowania w stosunkach społecznych, takich jak "zasady słuszności", "zasady uczciwego obrotu", "zasady uczciwości" czy "lojalności" (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2021 r., (...) 26/21, LEX nr 3112367).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do stwierdzenia, iż doszło do nadużycia prawa. Wbrew zapatrywaniu skarżącego, orzeczenie Sądu Rejonowego nie usankcjonowało sytuacji, w której dłużnik wbrew woli wierzyciela zostałby zwolniony z obowiązku zaspokojenia zaciągniętego zobowiązania. Pozwany nie został zwolniony z zapłaty należności na rzecz powoda, jednakże wobec nieudowodnienia przez stronę inicjującą postępowanie wysokości należnych odsetek, orzeczenie ich zapłaty było niemożliwe. Dłużnika nie można bowiem obciążyć obowiązkiem zapłaty kwoty, która nie wynika z zaciągniętego zobowiązania. Postępowanie sądowe ma na celu zweryfikowanie istnienia roszczenia na podstawie przedstawionych przez strony dowodów. Powód natomiast nie przedstawił wystarczających dowodów na wykazanie wysokości roszczenia dotyczącego odsetek. Nie można zaakceptować sytuacji, w której pozwany będzie zobligowany do zapłaty kwoty jednostronnie wskazanej przez wierzyciela, bez możliwości weryfikacji, czy dochodzona kwota wynika z zaciągniętego zobowiązania. Ochrona dłużnika przez dowolnością wierzycieli w żądaniu zapłaty sumy pieniędzy bez udowodnienia jej wysokości w żadnej mierze nie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego czy też społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa.

Odnosząc się do ostatniego zarzutu nierozpoznania przez Sąd istoty sprawy, ocenić należy, iż nie zasługiwał na uwzględnienie.

Pojęcie „istoty sprawy”, o którym mowa w art. 386 § 4 k.p.c., dotyczy jej aspektu materialno-prawnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie Sądu I instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy. W szczególności chodzi zaś tutaj o różnego rodzaju zaniechania, które w ogólnym rozrachunku polegają na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania albo pominięciu merytorycznych zarzutów stron przy jednoczesnym bezpodstawnym przyjęciu, że istnieje przesłanka materialno-prawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. wyrok SN z dnia 9 stycznia 1936 r., C 1839/36, Zb. Orz. 1936, poz. 315; postanowienia SN z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, opubl. OSNC Nr 1/1999 poz. 22; z dnia 15 lipca 1998 r., II CKN 838/97, opubl. baza prawna LEX Nr 50750; z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, opubl. baza prawna LEX Nr 519260 oraz wyroki SN z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, opubl. OSP Nr 3/2003 poz. 36; z dnia 21 października 2005 r., III CK 161/05, opubl. baza prawna LEX Nr 178635.; z dnia 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, opubl. OSNP Nr 1-2/2009 poz. 2 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 grudnia 2007 r., I ACa 209/06, opubl. baza prawna LEX nr 516551 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 listopada 2012 r. sygn. I ACa 486/12). Inaczej mówiąc „nierozpoznanie istoty sprawy” oznacza uchybienie procesowe sądu I instancji polegające na całkowitym zaniechaniu wyjaśnienia istoty lub treści spornego stosunku prawnego, przez co rozumie się nie wniknięcie w podstawę merytoryczną dochodzonego roszczenia, a w konsekwencji pominięcie tej podstawy przy rozstrzygnięciu sprawy. Oceny, czy Sąd I instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się zaś na podstawie analizy żądań wniosku, stanowisk stron i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia.

Przekładając powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy, wydając zaskarżone rozstrzygnięcie, nie zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania. Sąd Rejonowy, na podstawie przedłożonego przez strony materiału dowodowego, dokonał prawidłowego ustalenia stanu faktycznego na podstawie analizy przeprowadzonych dowodów i zbadał materialną podstawę żądania. Apelujący zdaje się nie dostrzegać, że niekorzystne dla niego rozstrzygnięcie nie jest wynikiem błędnego działania Sądu, ale skutkiem braku odpowiedniego działania strony w szczególności poprzez brak inicjatywy dowodowej.

Konkludując, wywiedziona przez powoda apelacja nie zawierała zarzutów, mogących podważyć rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, w związku z czym, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.. Mając na uwadze, iż apelujący przegrał proces, a pozwany poniósł koszty związane z udziałem w postępowaniu apelacyjnym, należało zwrócić mu żądane koszty. Na koszty te składały się koszty ustanowienia pełnomocnika w sprawie w kwocie 1.800 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).